

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. rugsėjo 6 d.*

„Reglamentas (EEB) Nr. 1612/68 — Direktyva 2004/38/EB — Teisė nuolat gyventi šalyje — Socialinė parama — Vaiko priežiūra — Gyvenimo laikotarpiai iki kilmės valstybės įstojimo į Sąjungą“

Sujungtose bylose C-147/11 ir C-148/11

dėl *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)* (Jungtinė Karalystė) 2011 m. kovo 14 d. sprendimais, kuriuos Teisingumo Teismas gavo 2011 m. kovo 25 d., pagal SESV 267 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

Secretary of State for Work and Pensions

prieš

Lucja Czop (C-147/11),

Margita Punakovą (C-148/11)

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz (pranešėjas) ir D. Šváby,

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,

posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. gegužės 10 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- L. Czop, atstovaujamos solisitorės-advokatės G. King,
- M. Punakovos, atstovaujamos baristerės H. Mountfield,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos H. Walker, padedamos baristerio C. Lewis,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos M. Szpunar, D. Lutostańska ir A. Siwek,
- Europos Komisijos, atstovaujamos C. Tufvesson ir M. Wilderspin,

* Proceso kalba: anglų.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymai priimti prejudicinius sprendimus susiję su 1968 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje (OL L 257, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 15) 12 straipsnio ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikiniančios Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46 ir klaidų ištaisymas OL L 274, 2009 m. spalio 20 d., p. 47), 16 straipsnio 1 dalies išaiškinimu.
- 2 Šie prašymai pateikti nagrinėjant atitinkamai L. Czop ir M. Punakovo bylas prieš *Secretary of State for Work and Pensions* (darbo ir pensijų valstybės sekretorius) dėl pastarojo atsisakymo skirti suinteresuotosioms socialinę pašalpą (*income support*).

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aktai

- 3 Reglamento Nr. 1612/68 12 straipsnyje buvo nustatyta:

„Valstybės narės piliečio, dirbančio arba dirbusio kitos valstybės narės teritorijoje, vaikai turi būti priimti į tos šalies bendrojo lavinimo, amatų ir profesines mokyklas tomis pačiomis sąlygomis kaip ir tos šalies piliečiai, jeigu vaikai gyvena toje šalyje.

Valstybės narės turi stengtis, kad tokiems vaikams būtų sudarytos kaip galima geresnės sąlygos lankyti šias mokyklas.“

- 4 2011 m. Reglamentas Nr. 1612/68 buvo panaikintas ir pakeistas 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje (OL L 141, p. 1). Reglamentas Nr. 492/2011 10 straipsnis suformuluotas kaip Reglamento Nr. 1612/68 12 straipsnis.
- 5 Pagal Direktyvos 2004/38 3 konstatuojamąją dalį „Sąjungos pilietybė turėtų būti pagrindinis valstybių narių piliečių statusas, kai jie naudojami savo teise laisvai judėti ir gyventi šalyje. Todėl būtina sisteminti ir persvarstyti esamus Bendrijos instrumentus, atskirai skirtus darbuotojams, savarankiškai dirbantiems asmenims ir studentams bei kitiems nedirbantiems asmenims, kad būtų supaprastinta ir sustiprinta visų Sąjungos piliečių laisvo judėjimo ir apsigyvenimo teisė“.
- 6 Šios direktyvos 7 straipsnyje „Teisė gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius“ nurodyta:
„1. Visi Sąjungos piliečiai turi teisę gyventi kitos valstybės narės šalyje [teritorijoje] ilgiau kaip tris mėnesius, jei jie:
a) yra darbuotojai ar savarankiškai dirbantieji priimančiojoje valstybėje narėje; arba

b) turi pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams, kad per savo gyvenimo šalyje laikotarpį netaptų našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai ir turi visavertį sveikatos draudimą priimančiojoje valstybėje narėje <...>

<...>“

7 Šios direktyvos 16 straipsnyje „Bendra taisyklė Sąjungos piliečiams ir jų šeimos nariams“ įtvirtinta:

„1. Sąjungos piliečiai, kurie priimančiojoje valstybėje narėje legaliai gyveno ištisinį penkerių metų laikotarpį, turi nuolatinio gyvenimo joje teisę. Šiai teisei netaikomi III skyriuje numatyti reikalavimai.

<...>“

Jungtinės Karalystės teisės aktai

8 1992 m. Socialinio draudimo įmokų ir išmokų įstatymas (*Social Security Contributions and Benefits Act 1992*) ir 1987 m. Socialinės pašalpos (bendrosios) taisyklės (*Income Support (General) Regulations 1987*) yra socialinei pašalpai taikomi teisės aktai.

9 Socialinė pašalpa – tai išmoka, kuri skiriama įvairių grupių asmenims, atsižvelgiant į jų turtinę padėtį. Jos skyrimui, be kita ko, taikoma sąlyga, kad pajamos neviršytų „nustatyto dydžio“, kuris gali būti nulinis, o tai reiškia, jog faktiškai tokiu atveju neskiriama jokia išmoka. „Užsieniečiui“ nustatytas pajamų dydis lygus nuliui.

10 Sąvoka „užsienietis“ apibrėžta 1987 m. Socialinės pašalpos (bendrųjų) taisyklių 21AA straipsnyje. Kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šios nuostatos taikomos taip:

„Pareiškėjai, kurie patenka į [1987 m. Socialinės pašalpos (bendrųjų) taisyklių] 21AA straipsnio 4 dalies taikymo sritį, nelaikomi užsieniečiais. Jie turi teisę gyventi šalyje ir neprivalo įprastai gyventi [Jungtinėje Karalystėje, Normanų salose, Meno saloje ar Airijoje].

Visiems kitiems asmenims teisė į socialinę pašalpą suteikiama tik jeigu jie įprastai gyvena [Jungtinėje Karalystėje, Normanų salose, Meno saloje ar Airijoje] ([1987 m. Socialinės pašalpos (bendrųjų) taisyklių] 21AA straipsnio 1 dalis). Priešingu atveju jie laikomi užsieniečiais ir neturi teisės į socialinę pašalpą.

Tam, kad galėtų įprastai gyventi [Jungtinėje Karalystėje, Normanų salose, Meno saloje ar Airijoje], jie turi turėti teisę gyventi [atitinkamai Jungtinėje Karalystėje, Normanų salose, Meno saloje ar Airijoje] ([1987 m. Socialinės pašalpos (bendrųjų) taisyklių] 21AA straipsnio 2 dalis). Jei jie neturi tokios teisės, jie laikomi užsieniečiais ir neturi teisės į socialinę pašalpą.

Vis dėlto asmenys, patenkantys į [1987 m. Socialinės pašalpos (bendrųjų) taisyklių] 21AA straipsnio 3 dalies taikymo sritį, negali turėti teisės gyventi šalyje, taigi jie negali įprastai gyventi [Jungtinėje Karalystėje, Normanų salose, Meno saloje ar Airijoje]. Todėl jie laikomi užsieniečiais ir neturi teisės į socialinę pašalpą.“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-147/11

11 2002 m. Lenkijos pilietė L. Czop atvyko į Jungtinę Karalystę su studento viza ir 2002 m. gruodžio 8 d. gavo leidimą apsigyventi be teisės gauti paramą iš valstybės lėšų. Kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, 2004 m. balandžio 28 d. šis leidimas buvo pratęstas, tačiau ši

teiginį ginčija Jungtinės Karalystės vyriausybė. Nuo 2003 m. iki 2005 m. lapkričio mėn. L. Czop dirbo savarankiškai. Keturi jos vaikai: Lukasz Czop, gimęs Lenkijoje 1994 m. spalio 25 d., Simon Michal Krzyzowski, gimęs 2003 m. rugsėjo 20 d., Kacper Krzyzowski, gimęs 2005 m. sausio 9 d., ir Wiktor Mieczyslaw Krzyzowski, gimęs 2006 m. kovo 25 d., kartu su ja gyvena Jungtinėje Karalystėje. Paskutiniai trys vaikai, kurių tėvas S. Krzyzowski, gimė Jungtinėje Karalystėje. Lukasz Czop atvyko pas motiną į Jungtinę Karalystę ir 2006 m. pradėjo mokytis mokykloje. Nė vienas L. Czop vaikų nesimokė Jungtinės Karalystės mokykloje laikotarpiu nuo 2003 iki 2005 m., kai ji dirbo savarankiškai.

- 12 L. Czop partneris S. Krzyzowski, taip pat Lenkijos pilietis, kuris nėra L. Czop vyriausiojo vaiko tėvas, nuo 2002 m. iki 2007 m. dirbo savarankiškai. 2008 m. jis buvo priverstas palikti Jungtinę Karalystę. 2010 m. jis atvyko pas L. Czop ir nuo to laiko gyvena su ja ir vaikais Jungtinėje Karalystėje.
- 13 2008 m. gegužės 29 d. L. Czop pateikė prašymą skirti socialinę pašalpą, kuris buvo atmestas tų pačių metų birželio 20 d. Kadangi 2008 m. rugsėjo mėn. ji vėl pradėjo dirbti savarankiškai, šis prašymas susijęs tik su laikotarpiu nuo 2008 m. gegužės iki 2008 m. rugsėjo mėn.
- 14 *Secretary of State for Work and Pensions* šį prašymą atmetė, motyvuodamas tuo, kad L. Czop laikytina „užsieniete“ dėl to, kad neturėjo leidimo gyventi šalyje, kaip numatyta 1987 m. Socialinės pašalpos (bendrųjų) taisyklių 21AA straipsnio 4 dalyje.
- 15 *First-tier Tribunal* patenkino L. Czop ieškinį ir pripažino, kad ji turėjo teisę gyventi šalyje, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą, todėl negalėjo būti laikoma „užsieniete“, taigi turėjo teisę gauti socialinę pašalpą.
- 16 *Secretary of State for Work and Pensions* apskundė šį *First-tier Tribunal* sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme.
- 17 Šiomis aplinkybėmis *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„<...> Ar Lenkijos pilietė, kuri:

- atvyko į Jungtinę Karalystę prieš jos šaliai įstojant į Europos Sąjungą,
- įsisteigė kaip savarankiškai dirbantis asmuo, kaip nurodyta SESV 49 straipsnyje <...>,
- po [jos šalies] įstojimo [į Sąjungą] pasiliko ir toliau savarankiškai dirbo Jungtinėje Karalystėje,
- nebėra savarankiškai dirbantis asmuo ir
- faktiškai prižiūri vaiką, kuris atvyko į Jungtinę Karalystę ir pradėjo lankyti bendrojo lavinimo mokyklą po [Lenkijos Respublikos] įstojimo į Sąjungą, kai ieškovė jau nebedirbo savarankiškai,

turi teisę gyventi Jungtinėje Karalystėje dėl toliau nurodytų priežasčių – jas vertinant atskirai arba kartu, nes:

- Reglamentas Nr. 1612/68 taikomas atsižvelgiant į Teisingumo Teismo argumentus, išdėstytus 2002 m. rugsėjo 17 d. Sprendime *Baumbast ir R* (C-413/99, Rink. p. I-7091), 2010 m. vasario 23 d. Sprendime *Ibrahim ir Secretary of State for the Home Department* (C-310/08, [Rink. p. I-1065]) ir 2010 m. vasario 23 d. Sprendime *Teixeira* (C-480/08, [Rink. p. I-1107]),
- pagal bendrąją Sąjungos teisės principą darbuotojų padėtis prilyginama savarankiškai dirbančių asmenų padėčiai,

— jei ieškovei nebūtų suteikta teisė gyventi šioje šalyje, tai varžytų jos įsisteigimo laisvę arba turėtų atgrasomąjį poveikį?“

Byla C-148/11

- 18 Čekijos pilietė M. Punakova į Jungtinę Karalystę atvyko 2001 m. kovo 3 d. ir savarankiškai dirbo joje valytoja nuo 2007 m. lapkričio 16 d. iki 2008 m. rugsėjo 8 d. Trys jos vaikai gimė Jungtinėje Karalystėje: Nikholas Buklierius – 2003 m. kovo 1 d., Andreos Buklierius – 2004 m. liepos 7 d. ir Lukas Buklierius – 2007 m. balandžio 21 d. Pirmasis pradėjo lankyti mokyklą savaitę prieš M. Punakovai nustojant savarankiškai dirbti.
- 19 2008 m. rugsėjo 15 d. M. Punakova pateikė prašymą skirti socialinę pašalpą. Kaip ir L. Czop atveju, šis prašymas buvo atmestas motyvuojant tuo, kad ji turi „užsienietės“ statusą. *First-tier Tribunal* M. Punakovos ieškinį patenkino.
- 20 *Secretary of State for Work and Pensions First-tier Tribunal* sprendimą apskundė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme.
- 21 Šiomis aplinkybėmis *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:
- „<...> Ar Čekijos pilietė, kuri:
- atvyko į Jungtinę Karalystę prieš jos šaliai įstojant į Europos Sąjungą,
 - po [jos šalies] įstojimo [į Sąjungą] pasiliko ir toliau savarankiškai dirbo Jungtinėje Karalystėje,
 - įsisteigė kaip savarankiškai dirbantis asmuo, kaip nurodyta SESV 49 straipsnyje <...>,
 - nebėra savarankiškai dirbantis asmuo ir
 - faktiškai prižiūri vaiką, kuris pradėjo lankyti bendrojo lavinimo mokyklą, kai ieškovė nebedirbo savarankiškai,
- turi teisę gyventi Jungtinėje Karalystėje, nes:
- Reglamentas Nr. 1612/68 taikomas atsižvelgiant į Teisingumo Teismo argumentus, išdėstytus [minėtuose] sprendimuose [*Baumbast ir R, Ibrahim ir Secretary of State for the Home Department*, taip pat *Teixeira*],
 - pagal bendrąją Sąjungos teisės principą darbuotojų padėtis prilyginama savarankiškai dirbančių asmenų padėčiai,
 - jei ieškovei nebūtų suteikta teisė gyventi šioje šalyje, tai varžytų jos įsisteigimo laisvę arba turėtų atgrasomąjį poveikį arba
 - yra kitas pagrindas?“
- 22 2011 m. gegužės 31 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C-147/11 ir C-148/11 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė bei žodinė proceso dalys ir priimtas sprendimas.

Dėl prejudicinių klausimų

- 23 Savo klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar asmenys, esantys tokioje situacijoje, kaip antai L. Czop ir M. Punakova, pagal Sąjungos teisę turi teisę gyventi šalyje.
- 24 Siekiant atsakyti į šiuos klausimus, kuriuos pateikdamas nacionalinis teismas nori nustatyti, ar tokie asmenys gali gauti pagrindinėje byloje nagrinėjamą socialinę pašalpą, reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 1612/68 12 straipsnį valstybės narės piliečio, dirbančio arba dirbusio kitos valstybės narės teritorijoje, vaikams suteikiama teisė būti priimtiems į tos šalies bendrojo lavinimo, amatų ir profesines mokyklas tomis pačiomis sąlygomis kaip ir tos šalies piliečiams, jeigu šie vaikai gyvena toje šalyje (minėto Sprendimo *Teixeira* 35 punktą).
- 25 Pagal teismo praktiką ši teise lankyti mokymo įstaigą apima darbuotojo migranto arba buvusio darbuotojo migranto vaiko teisę gyventi šalyje, kai šis vaikas pageidauja mokytis priimančioje valstybėje narėje, ir vieno iš tėvų, kuris faktiškai šį vaiką prižiūri, analogišką teisę gyventi toje šalyje (žr. minėto Sprendimo *Teixeira* 36 punktą).
- 26 Teismo praktikoje taip pat įtvirtinta, jog pakanka, kad vaikas, kuris mokosi priimančiojoje valstybėje narėje, būtų joje apsigyvenęs, kai vienas iš tėvų šioje valstybėje naudojosi teise gyventi šalyje kaip darbuotojas migrantas. Vaiko teisė gyventi šioje valstybėje tam, kad galėtų joje mokytis, kaip numatyta Reglamento Nr. 1612/68 12 straipsnyje, ir ja pagrįsta vieno iš tėvų, kuris vaiką faktiškai prižiūri, teisė gyventi šalyje negali būti siejamos su sąlyga, kad vienas iš tėvų tuo metu, kai vaikas pradėjo mokytis, turėjo vykdyti priimančiojoje valstybėje narėje profesinę veiklą kaip darbuotojas migrantas (minėto Sprendimo *Teixeira* 74 punktą).
- 27 M. Punakovos atveju iš nacionaliniam teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad ji faktiškai prižiūri sūnų Nikholas Buklierius, kuris mokosi mokykloje nuo 2008 m. rugsėjo mėn. Vaiko tėvas yra Lietuvos pilietis A. Buklierius, kuris dirbo Jungtinėje Karalystėje pagal darbo sutartį 2004, 2005 ir 2008 metais.
- 28 Kaip per posėdį pripažino Jungtinės Karalystės vyriausybė, M. Punakova, kaip darbuotojo migranto vaiko, kurį ji faktiškai prižiūri ir kuris mokosi mokykloje, motina, pagal Reglamento Nr. 1612/68 12 straipsnį turi teisę gyventi šalyje.
- 29 Tačiau L. Czop teisė gyventi šalyje negali būti grindžiama vien aplinkybe, kad ji faktiškai prižiūri sūnų Lukasz Czop, kuris pradėjo mokytis Jungtinės Karalystės mokymo įstaigoje 2006 metais.
- 30 Iš tiesų nei Lukasz Czop tėvas, nei pati L. Czop nedirbo Jungtinėje Karalystėje pagal darbo sutartį, o iš aiškios ir tikslios Reglamento Nr. 1612/68 12 straipsnio formuluotės „valstybės narės piliečio, dirbančio arba dirbusio <...> vaikai“ matyti, kad ši nuostata taikoma tik pagal darbo sutartį dirbančių asmenų vaikams.
- 31 Be to, pažodini šios nuostatos aiškinimą, t. y. kad joje nurodyti tik pagal darbo sutartį dirbantys darbuotojai, patvirtina ir Reglamento Nr. 1612/68, kuris priimtas remiantis EEB sutarties 49 straipsniu (po pakeitimų – EB sutarties 49 straipsnis, kuris po pakeitimų tapo EB 40 straipsniu), bendra struktūra ir aplinkybė, kad Reglamento Nr. 1612/68 12 straipsnio formuluotė pakartota ne Direktyvoje 2004/38, o Reglamente Nr. 492/11, taip pat reglamentuojančiame laisvą darbuotojų judėjimą ir pagrįstame SESV 46 straipsniu, atitinkančiu EB 40 straipsnį.
- 32 Dar daugiau, pagal nusistovėjusią teismo praktiką Sąjungos teisės nuostatos aiškinimu neturėtų būti panaikintas šios nuostatos aiškios ir tikslios formuluotės veiksmingumas (šiuo klausimu žr. 2005 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *ECB prieš Vokietiją*, C-220/03, Rink. p. I-10595, 31 punktą ir 2006 m. spalio 26 d. Sprendimo *Europos bendrija prieš Belgijos valstybę*, C-199/05, Rink. p. I-10485, 42 punktą).

- 33 Remiantis tuo darytina išvada, kad dėl to, jog Reglamento Nr. 1612/68 12 straipsnyje nurodyti tik pagal darbo sutartį dirbantys asmenys, jis negali būti aiškinamas kaip taikytinas ir savarankiškai dirbantiems asmenims.
- 34 Vis dėlto reikia pažymėti, kad remiantis Jungtinės Karalystės vyriausybės posėdyje pateikta informacija L. Czop turi teisę nuolat gyventi šalyje pagal Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 1 dalį.
- 35 Iš tiesų pagal teismo praktiką, nesant konkrečių nuostatų Stojimo akte, kad būtų įgyta teisė nuolat gyventi šalyje pagal Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 1 dalį, reikia atsižvelgti į trečiosios valstybės piliečio gyvenimo valstybėje narėje laikotarpius iki šios valstybės įstojimo į Sąjungą, jeigu jais gyventa laikantis jos 7 straipsnio 1 dalyje numatytų reikalavimų (2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Ziolkowski ir Szeja*, C-424/10 ir C-425/10, Rink. p. I-14035, 63 punktas).
- 36 Atsižvelgiant į tai, pirma, neginčijama, kad iki 2008 m. gegužės 29 d., kai L. Czop paprašė skirti socialinę pašalpą, ji nepertraukiamai daugiau nei penkerius metus gyveno Jungtinėje Karalystėje.
- 37 Antra, iš Jungtinės Karalystės vyriausybės posėdyje pateiktos informacijos matyti, kad L. Czop Jungtinėje Karalystėje gyveno „legaliai“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 1 dalį.
- 38 Iš esmės, nors ji penkerius metus nevykdė Jungtinėje Karalystėje savarankiškos veiklos, taigi netenkino Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų reikalavimų, kaip per posėdį teigė Jungtinės Karalystės vyriausybė, ji tenkino šios direktyvos 7 straipsnio 1 dalies b punkte įtvirtintus reikalavimus.
- 39 Tokiomis aplinkybėmis nėra reikalo nagrinėti, ar L. Czop taip pat turi teisę gyventi šalyje remiantis kitu Sąjungos teisės pagrindu.
- 40 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus, į pateiktus klausimus reikia atsakyti:
- Reglamento Nr. 1612/68 12 straipsnis aiškintinas taip, kad juo darbuotojo migranto arba buvusio darbuotojo migranto vaiką, kuris mokysis priimančioje valstybėje narėje, faktiškai prižiūrinčiam asmeniui suteikiama teisė gyventi šios valstybės teritorijoje, tačiau jis neturi būti aiškinamas taip, kad juo tokia teisė suteikiama savarankiškai dirbančio asmens vaiką faktiškai prižiūrinčiam asmeniui,
 - Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad Sąjungos pilietis, turintis neseniai į Sąjungą įstojusios valstybės narės pilietybę, pagal šią nuostatą gali naudotis teise nuolat gyventi šalyje, kai daugiau nei penkerius metus nepertraukiamai gyveno priimančiojoje valstybėje narėje ir dalį šio laikotarpio gyveno iki pirmosios valstybės įstojimo į Sąjungą, jeigu gyventa laikantis Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalyje numatytų reikalavimų.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 41 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1968 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje 12 straipsnį reikia aiškinti taip, kad juo darbuotojo migranto arba buvusio darbuotojo migranto vaiką, kuris mokysis priimančioje valstybėje narėje, faktiškai prižiūrinčiam asmeniui suteikiama teisė gyventi šios valstybės teritorijoje, tačiau jis neturi būti aiškinamas taip, kad juo tokia teisė suteikiama savarankiškai dirbančio asmens vaiką faktiškai prižiūrinčiam asmeniui.

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikiniančios Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, 16 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad Sąjungos pilietis, turintis neseniai į Europos Sąjungą įstojusios valstybės narės pilietybę, pagal šią nuostatą gali naudotis teise nuolat gyventi šalyje, kai daugiau nei penkerius metus nepertraukiamai gyveno priimančiojoje valstybėje narėje ir dalį šio laikotarpio gyveno iki pirmosios valstybės įstojimo į Europos Sąjungą, jeigu gyventa laikantis Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalyje numatytų reikalavimų.

Parašai.